

פורום מחקר

הלך רוחה של פנלופה : על מקורותיה ההומריים של המלנכוליה.

נגה וייס

Woman Mourning, Stone Relief, Late Classical, mid-4th century B.C., Greek, Attic, Marble, Found at Acharnae, Menidi, in Attica Gallery 158 Metropolitan Museum of Art

השיח המחקרי על אודות המלנכוליה מתחיל בדרך כלל עם התייחסות לחיבור מסוף המאה הרביעית לפנה"ס המיוחס לאריסטו, המהווה כמו כתבי היפוקרטס, *locus classicus* לתיאוריה העתיקה של מלנכוליה. ניסוחים עתיקים אלה מאוחרים לשירה ההומרית ועל כן לא נחשבו בהיסטוריוגרפיה של המלנכוליה כמשקפים הלך רוח הומרי אופייני. בעבודת המאסטר שלי אני טוענת כי עיצוב עולמה הרגשי של פנלופה באודיסאה מעיד על כך שהמשורר ההומרי הכיר היטב את התופעה המלנכולית, את השפעתה על הנפש ואתה אופן שבו התקבלה על ידי החברה. מטרת המחקר היא להוכיח טענה זאת. נקודת המוצא של המחקר היא שמלנכוליה ודיכאון אינם מילים נרדפות. דיכאון הוא אחד ממאפייני המלנכוליה, אך המלנכוליה הנחשפת מתוך השירה ההומרית היא תופעה נפשית רחבה ומסתורית יותר. כך גם נתפסת המלנכוליה גם בתקופות מאוחרות יותר, בסוף העת העתיקה, בימי הביניים, ברנסנס ועד הרומנטיקה. אך מקומה של השירה ההומרית, כטקסט ראשון שמעניק לה במה, טרם קיבל הכרה.